אלו מנחות נקמצות פרק שביעי מנחות עו.

מתני' שיפה. שמשפשף כידו שמולך ומביא כשיפה ידו עליהן: **בשיפה.** שבועה כהן בנגות תלבנתיו בגגדיפו: **בחיטין.** כדי שישרו קליפתן: **בצלי.** חלות לו רקיקין: **גמ' שף אחת וטובע שתים שף שתים וטובע שלשה.** נמצא לכי שף שלש פעמים טובע ה' פעמים ואם מחר ושובה עד שגומר ז' פעמים שיפה וז"ק פעמים טובעה: **בעי רבי ירמיה.** הא דקתני שף אחת היינו אמטויי ואתוויי דמה שמולך ומביא בידו אמטוי ו] חד שיפה: **או דלמא.** לאוכלה לאודה קרי חד שיפה ואן נמי לאכולה לאודה חזיא (כ) שיפה ח) כ"ש: **ר' יוסי אומר שיפה (ג) ובשיפה בצלי.** ולא בחיטין: **לחם הפנים בחביתי כתיב ביה.** י"ב חלות: **אחי תוקה מלחם הפנים.** דכתיב בלחם הפנים (ויקרא כד) (מתא בני ישראל) ט) תק עולם וכתיב בחיטין (שם י) חק עולם לה' מה להלן י"ב אף כאן (ד) **שאר מנחות דבאות עשר עשר מנלן: מה להלן.** בלחמי תודה ח] לכל מין עשר כדאמרינן בפיקרין לקמן (דף פז.): **שכן יחיד.** לחמי תודה ושאר מנחות הן ם] קריבין י) יחיד שנתנדב דברייהו אמו בנדבה ותרוייהו נסכים טעונות שמן ותרוייהו נסכים בלוגה ותרוייהו לא דחו שבת ולא טומאה לאפוקי לחם הפנים שהן קרבן של צבור ואין כאות בנדבה ואין טעונות שמן ואין נסכים בלוגה שהרי מניחם מ' ימים על השולחן ודוחה שבת וטומאה: **שכן הקדש.** ו] המנחות ולחם הפנים כ) קדשי קדשים: מנחות טעונים לבונה והיינו מלה תרוייהו: **ונלמד.** כאין בגלל עלמם מה שאין כן בלחמי תודה שאין טעונין לבונה ויש כהן ממן ובאות בגלל זבח: ואמרי פריך ואי **סביבא לן דדבר בלמד בג"ש.** כגון תביתין דילפי מוק מוק מלחם הפנים דחזיר ומלמד בבנין אב ולאו בבנין אב הוא אלא בבה מצינו דפלוגתא כ) כתב' זבחים (דף ב:) אי מחיר ומלמד יא] ם) כיאיל ולילף מלחם הפנים: **ולילף מחביתין מה.** מלינו תביתין שהן י"ב חלות אף כל המנחות כו': **שכן הדיוט.** לחמי תודה ושאר מנחות הדיוט יכול להכיאן ובאין נדבה ואין באין לחלאין ויש בהם משום פגול ואין דיחין לא שבת ולא טומאה חביתין הן קרבן (ס) של כהן גדול ואין באין בנדבה וקריבה לחלאין מחליאה בנקר ומחליאה בערב ואין כהן פיגול לפי שאין לבם מתירין ודיחין שבת וטומאה: **שכן עשרון.** דמביתין ושאר מנחות אין באות אלא עשרון לאפוקי לחמי תודה שיש בהם כמה עשרונים: **כלי.** תביתין ומנחות טעונות כלי (ו) כ"ש. ע"א כלי מקדשן ולחמי תודה שחיטת הזבח מקדשן: **הקדש.** דמביתין ומנחות הויין קדשי קדשים: מנחות ו) ותביתין טעונים הגשה למזבח ובאות לאישים על המזבח מה שאין כן בלחמי תודה שאין טעונין הגשה ואין מהם לאישים: **הדיוט מהדיוט.** מנחות מתודה דברייהו מנחת הדיוט לאפוקי מביתין שהן קרבן כהן גדול: **רבי מאיר אומר וכו'.** הכיאנו עובמא אלו סביבא ליה דבר הלמד כי' וטעמא מטוס הגך נפישן **כדאמר לעיל: יליף מלחם הפנים דבקדש מבקדש עדיף ליה.** למילף לאפוקי לחמי תודה דקדשים קליס ב]: **כהדיא כתיב בהו.** מפרש בפרק התודה (לקמן פז:): **שלמיו.** על זבח תודת שלמיו לרבות שלמי נזיר לעשרה קבין ירושלמיות ג] ם) נמי מרבינן שבאין עשר חלות בתודה: **שאפאן ד' חלות.** שהיה לו לעשות חרבעים ולא עשה כי אם ד' אחד מכל מין: **והא כבי אפרושי תרומה מיניהו.** דכתיב והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה (ויקרא ז) ויהך תרומה אמרינן לקמן (דף פז:) דהוא אחת מי': **דמפרש** עשרה י' חלות ועשה חלות גדולות שלא עשה מהן אלא אי ז' אי מ' אי מעטיבו שעשה י"ב חלות אי י"ג חלות. ע"א שריבה הייבו שהוסיף במנין החלות כגון שעשה י"ב: **הון מלחם הפנים וחביתין ולחמי תודה.** שאם מעטו אי ריבה כמדת חלתן פסולות וקשיא לשמואל דאמר לחמי תודה שאפאן וכו': **הוא.** שמואל:

רש"י בת"י

מתני' שיפה. שמשפשף המיטין בין ידיו שאמצא נומה קליפה להסיר אי הבלק כדי שיהא נאה: **בשיפה.** בועבו בעובי אגרוף כדרך הנגלים אי בעובי פס ידו בסמוך לזרוע. ליענא אחריתא בעיבוי כרגל: **גמ' שף אחת כובע שתים שף שתים וכובע שלש.** הכי עביד כמדרן לאיכה לשלש שיפות אחת בעיבוי ומגלה ת"ק בעיבוי לשלש מאות שיפות כדקתני מתני': **אמטויי ואתוויי חד.** שיפה דמתני' היכי חביב דרך הפה להוליך (ולהביא) ידו ולהכי חביב לאוכלה והבאה חד: **ת"ש.** דבבלא ולא בחיטין: **מתני' כל המנחות בלות עשר עשר.** חלות. ומנחת סולת נמי אע"ג דקודם אפייה נקמצת אפילו הכי עשר חלות קא עבדי ליה. כמיר כתיב ם) (לחם) וכל מלות **מכל הדא.** מכל אחת של ד' חלות: **דאפרשינהו בליבה.** כל זמן שהן עיסה ושוב עשה החלות שלימות דלא הוי פרום: **שריבה כמדת חלתן.** כגון שהיה לעשות י' חלות ועשה חלות גדולות שלא עשה מהן אלא אי ז' אי מ' אי מעטיבו שעשה י"ב חלות אי י"ג חלות. ע"א שריבה הייבו שהוסיף במנין החלות כגון שעשה י"ב: **הון מלחם הפנים וחביתין ולחמי תודה.** שאם מעטו אי ריבה כמדת חלתן פסולות וקשיא לשמואל דאמר לחמי תודה שאפאן וכו': **הוא.** שמואל:

מתני' כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה שיפה ובעיטה בחיטין ו) ור' יוסי אומר בבצק כל המנחות ז) באות עשר עשר חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול שהם באות שתים עשרה דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כולם באות שתים עשרה חוץ מחלות תודה ונזירות שהן באות עשר עשר: גמ' תנא שיף אחת בועט שתים שף שתים בועט שלש ט) בעי רבי ירמיה אמטויי ואתוויי חד או דלמא אמטויי ואתוויי תרי מאי תיקו: שיפה ובעיטה בחיטין רבי יוסי אומר בבצק: איבעיא להו בבצק ולא בחיטין או דלמא אף בבצק תא שמע דתניא י) שיפה ובעיטה בחיטין רבי יוסי אומר ובעיטה בבצק: כל המנחות באות (ו) כו' שתים עשרה: לחם הפנים בהדיא כתיב ביה חביתי כהן גדול אתיא חוקה חוקה מלחם הפנים ג) כל המנחות דבאות עשר עשר מנלן גמר מלחמי תודה מה להלן עשר אף כאן עשר ולילף מלחם הפנים מה להלן שתים עשרה אף כאן שתים עשרה מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף שכן יחיד ד) המתנדב שמן נפסל שלא בשבת ושלא בטומאה אדרבה מלחם הפנים הוה ליה למילף שכן הקדש ולבונה מצה ועצם הנך נפישן כ) ואי סביבא לן ל) דבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב נילף מחביתי כהן גדול מה להלן שתים עשרה אף כאן שתים עשרה מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף שכן הדיוט שהתנדב חצאין לפיגול שלא בשבת ושלא בטומאה אדרבה מחביתי כ"ג ה"ל למילף שכן עשרון כלי הקדש ולבונה מצה ועצם הגשה ואישים והני נפישן הדיוט מהדיוט עדיף ליה רבי מאיר אומר כולן באות שתים עשרה מ) מאי קסבר אי סביבא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב יליף מחביתי דכהן גדול דהני נפישן אי סביבא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה אינו חוזר ומלמד בבנין אב יליף מלחם הפנים הקדש מהקדש עדיף ליה: חוץ מלחמי תודה ונזירות שהן באות עשר עשר: לחמי תודה בהדיא כתיב בהו נזירות דאמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל לחמי תודה שאפאן ארבע חלות יצא והא בעינן ארבעים למצוה והא בעי אפרושי תרומה מיניהו וכי תימא דמפריש מכל חדא וחדא אחד אמר רחמנא שלא יטול פרום דאפרשינהו בליבה מיתיבי כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן בשרות חוץ מלחם הפנים וחביתי כ"ג ולחמי תודה ונזירות הוא דאמר

רבי יוסי אומר שיפה ובעיטה בבצק. פי' ולא כחיטין ונמוסף' (פ"מ) גרסינן אף בבצק ופליגא אהך ומוספתא דיוקנית לא גרסי' אף: **אתיא** חוקה חוקה מלחם הפנים. תימה דבפ"ק (נעיל דף ח.) דרשינן חוקה דחביתין והקומץ רבה (שם דף יט.) דרשינן חוקה דלחם הפנים: **דאפרשינהו בליבה.**

לכאורה דאין שם תרומה עליהם בעיסה דבשמיעות הזכר הוא דקדשי ותנן בפ' התודה (לקמן דף פח:) שחטה עד שלא קרמו בתנור לא קדש הלחם ותימה דבקוף פ"ק דנדרים (דף יב.) אמרינן כמלא אהכן וכתרומתו מותר הא כתרומת לחמי תודה אסור והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים הוא ומשני לפני זריקת דמים וכדרב טובי בר קיסנא כדאפרשינהו בליבה ולריך לומר דלאו תרומה ממש הוו עד אחר אפייה ות"ת דמשמע הכא דהך דרב טובי בר קיסנא בדיעבד ובפרק קמא דנזיר (דף ו:) גבי שפחתו של רבן גמליאל שהיתה אופה ככרות של תרומה ומוקי לה בתרומת לחמי תודה ופריך תרומת לחמי תודה נאפייה מאי נעי ומשני דאפרשינהו בליבה כדרב טובי בר קיסנא וכי לא עשתה מלוה מן המובחר היא לומר דהא דקאמר ארבע חלות הוא דיעבד דלכתחילה בעי ארבעים וגם היא עשתה ארבעים אלא שקודם אפייה הפרישה אותן של תרומה ולא הפרשה גמורה אלא שבירכה אותן העתידות להיות תרומה לעשותן ם) נאות ויפות: **שריבה**

ואי סביבא לן דבר הלמד בג"ש הנך נפישן כ) ואי סביבא לן דבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב נילף מחביתי כהן גדול מה להלן שתים עשרה אף כאן שתים עשרה מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף שכן הדיוט שהתנדב חצאין לפיגול שלא בשבת ושלא בטומאה אדרבה מחביתי כ"ג ה"ל למילף שכן עשרון כלי הקדש ולבונה מצה ועצם הגשה ואישים והני נפישן הדיוט מהדיוט עדיף ליה רבי מאיר אומר כולן באות שתים עשרה ו) מאי קסבר אי סביבא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב יליף מחביתי דכהן גדול דהני נפישן אי סביבא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה אינו חוזר ומלמד בבנין אב יליף מלחם הפנים הקדש מהקדש עדיף ליה: חוץ מלחמי תודה ונזירות שהן באות עשר עשר: לחמי תודה בהדיא כתיב בהו נזירות דאמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל לחמי תודה שאפאן ארבע חלות יצא והא בעינן ארבעים למצוה והא בעי אפרושי תרומה מיניהו וכי תימא דמפריש מכל חדא וחדא אחד אמר רחמנא שלא יטול פרום דאפרשינהו בליבה מיתיבי כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן בשרות חוץ מלחם הפנים וחביתי כ"ג ולחמי תודה ונזירות הוא דאמר**

מסורת הש"ס

א) [נדה פג. ב"ק קיט:]. ב) [הוספת ת"ת הי' יש"ש]. ג) נ"ל שיפה כחיטין ובעיטה בבצק וכן משמע בפי' הרמב"ם. ד) נכתם נ. ה) לקמן נח. וש"נ. ו) נדרים יב: [ע"פ ולע"ק נדה ז:]. ז) [לקמן עז: ת"ק]. ח) נ"ל שיפה אחת והב"ד. ט) נ"ל מתסי הי. י) נ"ל הנשה קרבנות. נ"ק. כ) נ"ל ותרוייהו שטעונים לבונה ותרוייהו מלה והב"ד. נ"ק. ל) נ"ל ובעיטה הוא. נ"ק. מ) נ"ל אחליף מלחמי תודה לילף מתכיתין והב"ד לע"ק. נ) נ"ל הנשה מנחות. נ"ק. ס) נ"ל מתכיתין נמי כו'. נ"ק. ע) במדבר ו. פ) ויקרא ל,ל) שם כד. צ) [לקמן ע"ב. ק) ויקרא ז. ר) [לקמן עז]. ש) במדבר יח. ת) נ"ל עטות. נ"ק.

הגהות הב"ח

(א) נב: כל המנחות באות כו' חוץ מלחם כו' אמר מנחות דבאות עשר עשר חלות אי עשר רקיקין דכתורה כתיב בהדיא שאר מנחות דבאות עשר עשר מנלן: (ב) ר"ה שכן הדיוט וכו' קרבן בכהן גדול כל"ל ויחיד של נתנה: (ג) ר"ה כלי וכו' אלי שרת דכלי מקדשן כל"ל ויחיד ע"ל נתנה:

גליון הש"ס

גמ' מה להלן עשר. ע' זבחים נ ע"א תוס' ד"ה אמר אמרה:

מוסף רש"י

שף. מגר (ובמרים יד:). אמטויי ואתוויי חד. הילכה ויכולה הביא חד אי לאמטויי חביב חד ואתוויי חד דקנו לבו מרי. (דף פז.). לחמי תודה שאפאן ארבע חלות. עשר עשרים של מתן אפאן טלן כמלא אחת וכ' כפרוטות ובלים שבחלות מלה אפאן כחלה אחת. וכן של רקיקין וכן של רבוכה (דף ו.). הא בעינן ארבעים. במנחות ילמדון לה כפרק התודה ולמאי ילף שם: דאתרבעים חלות מיבעי ליה למיפי בעבר מכל מין למצוה. דמנחה שיהו אתרבעים אבל לא אפאן בלחמא חלות ילף דאפאן אבל לא אפאן אחת אי אפאן אחת אי אפאן בלחמא חלות ילף דאפאן אבל לא